

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : 44873033/010.05[GGM-TIR İŞLEMLERİ]

Konu : TIR Karnesi Takibat İşlemleri ve Tebligatlarda İzlenecek Usul

07.08.2015/9600504
DAĞITIM YERLERİNE

İlgi: 05/12/2013 tarihli ve 21163 sayılı yazımız

İlgide kayıtlı yazımızda; gümrük idarelerinde gümrük mevzuatının uygulanmasına yönelik işlemlere ilişkin yurt dışı tebligatlarda, tebligat yapılacak ülke için kullanılacak belge, tebligatın hazırlanacağı dil, tebligat evrakının hazırlanması, tebligat masrafı, tebligatın yapılamaması gibi hususlardaki hukuki düzenlemelerin 7201 sayılı Tebligat Kanunu, 25/01/2012 tarihli ve 28184 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik, 12/12/2011 tarihli ve 28140 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yurt Dışı Tebligat ve İstinabe Taleplerinde Uyulması Gereken Usul ve Esaslara Dair Tebliğ ve Adalet Bakanlığı'nın Hukuki Alanda Uluslararası Adli Tebligat İşlemleri konulu 16/11/2011 tarihli ve 63/3 sayılı Genelgesinin dikkate alınması gerektiği bildirilmiştir.

TIR Sözleşmesi'nin ülkemizde henüz Resmi Gazete'de yayımlanmamış, 13/09/2012 tarihinde yürürlüğe giren değişiklikle güncellenen 11 inci maddesinin birinci fıkrası;

"1. Bir TIR işleminin ibra edilmemiş olması halinde, yetkili makamlar:

*(a) TIR Karnesi hamiline, **karnede belirtilen adresini** kullanarak ibranın gerçekleşmemiş olduğunu bildirir.*

(b) Kefil kuruluşu, ibranın gerçekleşmemiş olduğunu bildirir.

Yetkili makamlar, TIR karnesinin kendilerince kabul edildiği tarihten itibaren azami bir yıl içinde ya da TIR işlemini sonlandırma belgesinin tahrif edildiği ya da usulsüz bir şekilde veya hile yoluyla elde edildiği durumlarda iki yıl içinde kefil kuruluşu bilgilendirir."

Birinci fıkranın açıklama notu;

"Yazılı bildirim yöntemi ulusal mevzuatta belirlenir."

Aynı fıkranın yorum notu;

*"0.8.7 ve 0.11-1 no.lu Açıklama Notlarında belirtilen ve TIR karnesi hamiline bildirim zorunluluğu **taahhütlü mektup yoluyla** yerine getirilebilir." hükmünü amirdir.*

Ayrıca, anılan Sözleşmenin 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında,

" 2. 8 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında anılan tutarların ödenmesi gerekli hale geldiğinde, yetkili makamlar mümkün olduğu ölçüde kefil kuruluştan ödeme isteğinde bulunmadan önce, ödemenin söz konusu ödemeyi yapmakla yükümlü kişi ya da kişiler tarafından yapılmasını isterler."

İkinci fıkranın açıklama notunda ise;

"Yetkili makamlarca, yükümlü kişi ya da kişilerden ödeme yapmalarını talep etmek için sarf edilecek çabalar, en azından **TIR Karnesi hamilinin TIR karnesinde belirtilen adresine** ya da ulusal mevzuat uyarınca bir başka kişi ya da kişiler belirlenmiş ise bu kişilere ödeme talebinin gönderilmesini kapsar. TIR Karne hamiline yapılan ödeme talebi, bu maddenin 1'inci fıkrasının (a) bendinde atıfta bulunulan bildirim ile birleştirilebilir." denilmektedir.

Gümrük Genel Tebliği (TIR İşlemleri) (Seri No:1)'nin 42 nci maddesi;

"...(7) Kefil kuruluşu yapılan bildirim tarihinden itibaren **üç ay içerisinde** muhataplarca eşyanın yurt dışı edildiğinin veya varış gümrük idaresine boşaltıldığına;

a) Sona erdirme işlemine ait resmi belge,

b) Eşyanın başka bir gümrük rejimi altına alındığına veya serbest dolaşıma sokulduğuna dair belge,

c) TIR Sözleşmesinin 6 ncı maddesinde geçen uluslararası kuruluşlarca temin edilen TIR karnesinin gümrük idarelerinde işlem görmüş Volet-1 ve Volet-2 yapraklarının dipkoçanı, ile kanıtlanamaması halinde aşağıdaki işlemler yapılır;

1) Gümrük vergileri, tahakkuk ettirilerek karne hamilinin yabancı olması halinde İngilizce veya ilgili ülke dilinde hazırlanan bir yazı ekinde iadeli taahhütlü posta ile, yerli firma olması halinde ise **tebliğ mazbatalı zarf** ile, TIR Sözleşmesinin 8 inci maddesinin yedinci fıkrası gereğince öncelikle karne hamiline tebliğ edilir ve bu durumdan aynı zamanda kefil kuruluşu da bilgi verilir. Tahsilâtın karne hamilinden yapılamaması durumunda; TIR Sözleşmesinin 11 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uyarınca, altıncı fıkraya göre yapılan bildirim tarihinden itibaren **en geç iki yıl içinde**, TIR Sözleşmesinde öngörülen azami teminat tutarı göz önünde bulundurularak düzenlenen tahakkuk kefil kuruluşu tebliğ edilerek gümrük vergilerinin tahsili sağlanır..." hükümlerini amirdir.

Bu çerçevede, anılan Sözleşme ve Tebliğ hükümleri uyarınca, yerli karne hamiline ve ulusal kefil kuruluşu gönderilecek tebligatların (ilk bildirim, ödeme emri vs.) **tebliğ mazbatalı zarf**, yabancı karne hamiline gönderilecek olanların ise İngilizce veya ilgili ülke dilinde hazırlanan bir yazı ekinde **iadeli taahhütlü** şekilde, "Alma / Teslim / Ödeme / Kayıt Haberi" evrakı ile birlikte **giriş/hareket gümrük idaresince** postaya verilmesi, Alma Haberi kağıdının takibinin yapılarak, kağıdın gelmediğinin anlaşılması halinde, postaneden takibinin yapılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, TIR Sistemi kapsamında yapılan taşımalarda takibat gerektiren herhangi bir hususun (eşyanın çıkış veya varış gümrük idaresinde işlem görmemesi, usulüne uygun olarak işlem yapılmaması vb.) tespiti halinde gümrük idarelerince yerine getirilecek TIR Karnesi takibat işlemlerinde, birtakım hatalar yapıldığı tespit edilmiştir.

Karne takibat işlemleri, TIR Sözleşmesi gereğince Volet-1 sayfaları üzerinden; TIR Sözleşmesi, 4458 sayılı Gümrük Kanunu, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Gümrük Yönetmeliği ve Gümrük Genel Tebliği (TIR İşlemleri) (Seri No:1) hükümleri doğrultusunda, giriş veya hareket gümrük idareleri tarafından yürütülmektedir.

TIR Sözleşmesi'nin 11/1 inci maddesi ve Gümrük Genel Tebliğinin (TIR İşlemleri) (Seri No:1) 42 nci maddesi hükümleri uyarınca, normal süreçte sonlanmayan/ibra edilmeyen TIR Karnesi için giriş tescil tarihinden itibaren **1 yıl**, usulsüz veya hile yoluyla sonlanan

TIR Karnesi için giriş tescil tarihinden itibaren **2 yıl** içerisinde kefil kuruluşu, karnenin ibra edilmediğinin **mutlaka bildirilmesi** gerekmektedir. Bu bildirim yapılmaması halinde, gümrük idaresinin kefil kuruluştan, taşınan eşyaya ilişkin gümrük vergi ve resimlerinin ödenmesini talep etme hakkı olmamaktadır.

TIR Sözleşmesi'nin 8 inci maddesinin yedinci fıkrası ve Gümrük Genel Tebliği (TIR İşlemleri) (Seri No:1)'nin 42 nci maddesi hükümleri gereğince, karne kapsamında taşınan eşyaya ilişkin gümrük vergi ve resimlerinin ödenmesinin **ilk olarak TIR Karnesi hamilinden** talep edilmesi şarttır. TIR Karnesi hamili nezdinde takibat yapılmadan, kefil kuruluşu ödeme talebiyle başvurulması mümkün değildir.

Karne hamilinden talep edilen ancak tahsil edilemeyen gümrük vergi ve resimleri için kefil kuruluşu, yapılan ilk bildirim tarihinden itibaren **en az üç ay sonra ve en geç 2 yıl içinde**, beher TIR Karnesi için belirlenen azami teminat miktarı dikkate alınarak ödeme emri gönderilmesi ve gerek karne hamiline gerekse kefil kuruluşu gönderilen ödeme emirlerinde, ödeme yapılacak hesap numarasının mutlaka belirtilmesi gerekmektedir.

TIR Karnesi takibatlarıyla ilgili dokümantasyona (sunumlar, yazışma örnekleri vs.) <http://portal.gtb.gov.tr/Bilge/Tir-Islemleri> adresinden "TIR Karnesi Takibatları" başlığı altından ulaşılması mümkündür.

Bilgileri ile TIR Karnesi takibat işlemleri ve konuyla ilgili olarak gönderilecek tebligatlarda;

- Yukarıda belirtilen **Sözleşme ve Tebliğ hükümleri ile açıklanan hususların dikkate alınması,**

- Kamu alacağıının korunmasını teminen, **zaman aşımı sürelerinin geçirilmemesine** azami özen gösterilmesi,

- Gönderilen tebligatların muhatabına ulaşıp ulaşmadığının, gerekirse **postane kanalıyla** takibinin yapılması ve ispat edici evrakın ilgili dosyalarda bulundurulması, hususlarında bağlantınız gümrük idarelerine ivedilikle bilgi verilmesini rica ederim.

Mustafa GÜMÜŞ
Bakan a.
Genel Müdür V.

DAĞITIM:

Tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine